

KOHTUOTSUS

EESTI VABARIIGI NIMEL

Kohus	Harju Maakohus, Tartu mnt kohtumaja
Kohtunik	Meeli Kaur
Otsuse tegemise aeg ja koht	4. september 2012.a, Tallinn
Tsiviilasja number	24221377
Tsiviilasi	HL'i hagi S Aktsiaseltsi vastu varalise kahju hüvitamise ja viivise nõudes
Tsiviilasja hind	190 eurot
Menetlusosalised ja nende esindajad	Hageja HL (isikukood XXX, elukoht XXX) Hageja lepinguline esindaja Jevgeni Tverdohlebov [...]
	_____
	Kostja Stockmann Aktsiaselts (registrikood 10005122) Kostja lepinguline esindaja vandeadvokaat Toomas P (OÜ Advokaadibüroo Eversheds Ots & Co, Pärnu mnt 15, 10141 Tallinn,)
Asja läbivaatamine	kirjalik lihtmenetlus

RESOLUTSIOON

- Hagi rahuldada.**
- Välja mõista S Aktsiaseltsilt HL'i kasuks kahju summas 190 eurot, seisuga 04.09.2012 viivis 9.70 eurot ning viivis protsendina põhinõudelt (190 eurolt) alates 05.09.2012 kuni põhinõude täitmiseni võlaõigusseaduse (VÕS) § 113 lg 1 (Euroopa Keskpanga põhirefinantseerimisoperatsioonidele kohaldatav viimane intressimäär + 7 % aastas) sätestatud määras.**

Menetluskulude jaotus

Menetlusosaliste menetluskulud jätta kostja kanda.

Edasikaebamise kord

Pooled võivad esitada otsuse peale apellatsioonkaebuse 30 päeva jooksul alates otsuse kättetoimetamisest, kuid mitte hiljem kui viie kuu möödumisel esimese astme kohtu otsuse avalikult teatavakstegemisest (04.09.2012). Ringkonnakohus võib apellatsioonkaebuse lahendada kirjalikus menetluses, kui kaebaja ei taotle selle lahendamist istungil.

Maakohus ei anna luba otsuse edasikaebamiseks.

Kohus selgitab, et vastavalt TsMS § 187 lg 6 peab menetlusabi taotlemise korral menetlusabi taotleja seaduses sätestatud tähtaja järgimiseks tegema tähtaja kestel ka menetlustoimingu, mille tegemiseks ta menetlusabi taotleb, eelkõige esitama kaebuse. Kaebuse põhjendamiseks või riigilõivu tasumiseks või kaebuses esineva sellise puuduse kõrvaldamiseks, mis on seotud menetlusabi taotlemisega, annab kohus sellisel juhul mõistliku tähtaja pärast menetlusabi andmise taotluse lahendamist, kui nimetatud taotlus ei olnud esitatud põhjendamatult või tähtaja pikendamise eesmärgil. See ei välista menetlustähtaja ennistamist.

Hagiavaldus ja selles sisalduvad asjaolud

1. HL (hageja) esitas 30.05.2012 maakohtule hagi S Aktsiaseltsi (kostja) vastu varalise kahju hüvitamise ja viivise nõudes. Hageja nõuab kostjalt varalise kahju hüvitamist summas 190 eurot, viivist 6.33 eurot ja seadusjärgset viivist kuni kohustuse täitmiseni.

Hageja tugineb oma nõudes 27.12.2011 S Aktsiaseltsi parkimismajas toimunud juhtumile, kus kostja poolt majandustegevuses kasutatav ostukäru hakkas liikuma ja kahjustas hageja kasutuses olevat autot. Hageja sai juhtunust teada politseilt telefoni teel, keda oli teavitanud kostjat teenindanud G4S turvatöötaja. Hageja liisitud autol oli kaskokindlustus ning hageja pidi kandma omavastutuse kulu 190 eurot. Kostja ei olnud nõus kahju kohtuväliselt hüvitama.

Hageja leiab, et tegemist on õigusvastaselt tekitatud kahjuga võlaõigusseaduse (VÕS) § 1045 lg 1 p 5 ja 7 alusel. Kostja jättis ostukäru parkimismajas õigeaegselt äravõtmata, ostukäru hakkas liikuma ja kahjustas kostja parkimismajas seisnud hageja kasutuses olevat autot. Hagejal oli kohustus liisinguandja ees auto parandada ning nõudeõigus kostja vastu on hagejale üle läinud. Hageja leiab, et kostja on rikkunud kaubandustegevuse seaduse (KaubTS) § 4 lg 1 p 1, 3 ja 5 sätteid, mis hõlmavad kaubale ja teenusele kehtestatud nõuete täitmise. Lisaks sellele tarbijakatseseaduse (TKS) § 9 lg 4 p 1 ja 2 sätteid, et vältida ohte. Kostja pidi otsustama, kas lubada ostukärud parkimismajja või tähistama ostukärudest tuleneva ohu. Kahju tekkimine oli kostjale ettenähtav. Lisaks sellele viitab hageja suurema ohu allika vastutuse sätetele VÕS § 1056 lg 1 tulenevalt. Hageja leiab, et kuna ostukäru hakkab liikuma iseenesest ja tekitada sellega kahju, siis võib tegemist olla suurema ohu allikaga.

Parkimistingimustes toodud lause „auto parkimine omal vastutusel“ sellises sõnastuses ei tähista ohtu, kuna sellest ei nähtu, millise ohuga peab parkija arvestama. Teiseks on tegemist tüüptingimusega. Pooltevahelist suhet võivad reguleerida hoiulepingu kohta käivad sätted. Kostja osutab ostukeskuse küllastajatele teenust, mis seisneb selles, et säilitab oma majandustegevuses tasu eest küllastajate autod enda parklas, kus autosid valvatakse turvakaamerate ja turvatöötajate poolt. See suhe on lähedane suhtele, mis tekib hoiu-(VÕS § 883) või laolepingu (VÕS § 897) sõlmimisel, selline suhe vastab avaliku lõbustuskoha, restorani või muu sarnase koha pidaja ja küllastaja vahelise suhte tunnustele (VÕS § 911 lg 4). Parkla sissesõit ja väljapääs on piiratud tõkkepuuga, auto hoidmise eest võetakse tasu, autosid valvatakse, siis võib järeldada teenuse osutaja tahet vastutada sõidukite säilimise eest. Sellisel juhul ei ole vastutuse piiramine tüüptingimusega kehtiv VÕS § 42 lg 3 p 1, 7 tulenevalt.

Kostja vastuväited

2. Kostja vaidleb hagile täies ulatuses vastu.

Kostja leiab, et ta ei vastuta hageja auto kahjustumise eest deliktivastutuse alusel. Kostja eitab kahju tekkimist ja põhjuslikku seost. Hageja ei ole esitanud tõendeid, et just kostja ostukäru on põhjustanud hageja kasutuses oleva auto kahjustuse. Kahjustunud auto omanik ei ole hagiavaldusest nähtuvalt mitte hageja, vaid liisinguandja. Kostja toob välja, et kuigi VÕS § 1045 lg 1 p 5 järgi võib õigusvastane tegu seisneda ka tegevusetuses, on kostja tarvitusele võtnud vajalikud ja mõistlikud abinõud, et hoida ära kostjale kuuluvate ostukäru poolt kolmandate isikute varale kahju tekkimise oht. Igal parkimismaja korrusel on tähistatud ostukärude kokkukogumis-ja hoiukohad, mis on varustatud metallpiirete ja kõrgendatud äärega, mis ei lase käru hoiukohast välja veereda. Kostja ei vastuta oma klientide, kes ei viinud ostukäru hoiukohta, hooletu käitumise eest. Kostja ei ole käitunud õigusvastaselt ega süüliselt. Deliktiõiguslike nõuete esitamine on välistatud VÕS § 1044 lg 2 alusel, kuna parkla kasutamise eesmärk ei ole tagada asja säilimine.

Kostja parkimismaja on valveta parkla. Sinna sissesõidul on suurel tahvil kirjas parkimismaja kasutustingimused, kus on mh märgitud, et auto parkimine toimub omal (s.t kliendi) vastutusel. Kostja ei ole võtnud endale kohustust valveta parkimismajas olevaid autosid ja tagada nende säilimine. Kahju tekkimine ei olnud kostjale ettenähtav, kuna kostja on õigustatud eeldama, et tema kliendid viivad ostukäru hoiukohta ja need ei liigu iseseisvalt parkimismajas ringi. Autoparkla kasutamine saab toimuda kas hoiulepingu või üürilepingu alusel. Hoiusuhte olemasolu saab jaatada juhul, kui parkla kasutamistingimustes on selgesõnaliselt ettenähtud parklapidaja valve- või hoiukohustus (vt Riigikohtu lahend tsiviilasjas nr 3243006 p 9, 32441103). Tingimus, et parkimine on omal vastutusel on igale mõistlikule isikule üheselt arusaadav, et parkimine toimub just parkla kasutaja, mitte kostja omal vastutusel. Kostja leiab, et poolte vahel tekkis üürilepingu alusel lepinguline suhe, mis ei toonud kostjale kaasa kohustust vastutada asja säilimise ning mittekahjustumise eest. Kui aga kohus leiab, et tegemist on hoiulepinguga ning kostjal oli kohustus anda asi tagasi samas seisundis, siis on lepingu rikkumine VÕS § 103 lg 2 tulenevalt vääramatu jõu tõttu vabandata.

Maakohtu põhjendused

3. Kohus leiab, et hagi kuulub rahuldamisele.

4. Kohus menetleb hagi lihtsustatud korras tulenevalt tsiviilkohtumenetluse seadustiku (TsMS) § 405 sätetest. Kohus on hagi menetlemisel tunnustanud tõendina ka seaduses sätestamata tõendusvahendeid (TsMS § 405 lg 1 p 5). Kohus on selgitanud pooltele tõendamiskoormist ja asjaolusid õiguslikust küljest (tl 45, 56).

5. Käesolevas asjas puudub vaidlus, et 27.12.2011 parkis hageja tema kasutuses oleva sõiduauto S Aktsiaseltsile kuuluvasse parkimismajja. Hageja on esitanud kahjunõude sellest tulenevalt, et parkimismajas veeres ostukäru vastu sõiduautot ning tekitas sellega sõiduautole vigastusi. Vigastuste kõrvaldamiseks on hageja tasunud omavastutuse summa 190 eurot (tl 17).

6. Esmalt on vaidlus selle üle, kas tegemist on lepingulise või lepinguvälise võlasuhtega. Kohtu hinnangul on poolte vahel lepinguline suhe. Leping VÕS § 8 lg 1 kohaselt on tehing kahe või enama isiku (lepingupooled) vahel, millega lepingupool kohustub või lepingupooled kohustuvad midagi tegema või tegemata jätma. Leping sõlmitakse pakkumuse esitamise ja

sellele nõustumuse andmisega, samuti muul viisil vastastikuste tahteavalduste vahetamise teel, kui on piisavalt selge, et lepingupooled on saavutanud kokkuleppe. Tingimused parkimiseks on välja pandud parkimismajja sõites tõkkepuu juures (pakkumus) ning tõkkepuu avaneb parkimispileti saamisel (nõustus). Parkimine on tasuline ja parkimismajast saab väljuda üksnes parkimise eest tasudes ning tõkkepuu avaneb parkimispiletit kasutades (tl 42).

Käesolevas asjas tuleb tuvastada, millisele lepingulisele suhtele parkimine parkimismajas vastab. Käesoleval juhul tuleb kõne alla nii hoiu-kui ka üürileping. Hoiu-ja üürilepingut saab teineteisest eristada lepingu sõlmimise eesmärgist ja poolte huvist. Hoiulepingu puhul on asja üleandmise eesmärgiks asja hoidmine ja sama asja tagastamine seisundis, milles asi hoidmiseks üle anti. Kuigi sisenemine ja väljumine toimub parkimismajas ainult saadud parkimispileti vastu, ei ole kohtu hinnangul tegemist siiski hoiulepinguga, kuna pooled ei ole kokku leppinud hoiulepingule omastes tingimustes, e kostja kohustust vastutada asja säilimise eest. Ennekõike viitab sellele parkimismaja parkimise üks tingimustest, et „Auto parkimine omal vastutusel!“. Pigem on lepingu eesmärk see, et poe külastamiseks saab klient jätta oma auto parkimismajja ning samas on võimalik poe külastuse ajaks parkida auto ka mujale. Seega on sellel võlasuhtel üürilepingu tunnused. VÕS § 271 kohaselt üürilepinguga kohustub üks isik (üürileandja) andma teisele isikule (üürnikule) kasutamiseks asja ja üürnik kohustub maksma üürileandjale selle eest tasu (üüri).

7. Järgnevalt tuleb tuvastada, kas kostja vastutab kahju eest, mis on tekkinud parkimismajja parkinud sõidukile otsa veerenud ostukäru tõttu. Kohus ei nõustu kostja käsitleusega, et selline vastutus on automaatselt välistatud, sest parkimismaja kasutamise tingimuseks on, et parkimine on kliendi vastutusel. Tegemist on tüüptingimusega VÕS § 35 tähenduses. VÕS § 35 lg 1 kohaselt tüüptingimuseks loetakse lepingutingimust, mis on eelnevalt välja töötatud tüüplepingutes kasutamiseks või mida lepingupooled muul põhjusel ei ole eraldi läbi rääkinud ja mida tüüptingimust kasutav lepingupool (tingimuse kasutaja) kasutab teise lepingupoole suhtes, kes ei ole seepärast võimeline mõjutama tingimuse sisu. VÕS § 35 lg 2 kohaselt eeldatakse, et tüüptingimust ei olnud eraldi läbi räägitud. VÕS § 42 lg 1 kohaselt tüüptingimus on tühine, kui see lepingu olemust, sisu, sõlmimise viisi, lepingupoolte huvisid ja teisi olulisi asjaolusid arvestades kahjustab teist lepingupoolt ebamõistlikult, eelkõige siis, kui tüüptingimusega on lepingust tulenevate õiguste ja kohustuste tasakaalu teise lepingupoole kahjuks oluliselt rikutud. Ebamõistlikku kahjustamist eeldatakse, kui tüüptingimusega kaldutakse kõrvale seaduse olulisest põhimõttest või kui tüüptingimus piirab teise lepingupoole lepingu olemusest tulenevaid õiguseid ja kohustusi selliselt, et lepingu eesmärgi saavutamine muutub küsitavaks. Tüüptingimuse tühisust ja sellega seotud asjaolusid hinnatakse lepingu sõlmimise aja seisuga. Sama sätte lg 2 kohaselt tüüptingimust ei loeta ebamõistlikult kahjustavaks, kui see puudutab lepingu põhilist eset või hinna ja üleantu väärtuse suhet või kui tingimuse sisu tugineb õigusaktil, millest ei saa lepingupoolte kokkuleppel kõrvale kalduda. VÕS § 42 lg 3 p 1 kohaselt lepingus, mille teiseks pooleks on tarbija, on ebamõistlikult kahjustav eelkõige tüüptingimus, millega välistatakse tingimuse kasutaja seadusest tulenev vastutus või piiratakse seda juhuks, kui põhjustatakse teise lepingupoole surm või kahjustatakse tema tervist, samuti muuks juhuks, kui kahju tekitatakse tahtlikult või raske hooletuse tõttu. Seega on tühine tingimus, millega automaatselt välistatakse parkimismaja omaniku vastutus.

8. Kohtul tuleb tuvastada, kas kostja rikkus pooltevahelist lepingut. Üürileandja kohustuseks VÕS § 276 lg 1 tulenevalt on asja üleandmise kohustus ning kohustus hoida üüritud asi nõutavas seisundis kogu lepingu kehtivuse ajal. Kohtu hinnangul oli sellest tulenevalt kostja kohustus hoida parkimise koht seisukorras, mis võimaldaks auto parkimist. Kohtu hinnangul

on kohtule esitatud tõenditega (fotod, helisalvestis, poolte elektronkirjavahetus) tõendatud, et hageja kasutuses olevale sõidukile tekitaks vigastusi sinna vastu sõitnud ostukäru (tl 1345, 40). Kuna tegemist on poega ühenduses oleva parklaga, siis on võimaldatud ostukäruga minna parkimismajja. Kostja on tuginenud sellele, et on teinud kõik võimaliku, et tagada parkimismaja turvalisus. Selleks on igal parkimismaja korrusel ostukärude kokkukogumis-ja hoiukoht (tl 74). Seega saab ostukäru turvaliselt paigutada selleks ettenähtud kohta ning ostukärud ei veere parkimismajas ringi.

9. Käesoleva juhtumi puhul ei ole ostukäru selleks ettenähtud kohta ära viidud, see hakkas veerema ja põrkas vastu hageja kasutuses olevat autot. Kostja leiab, et ostukäru viimise kohustus selleks ettenähtud kohta on igal ostukäru kasutajal, mistõttu on kostja enda kohustus kokkukogumis-ja hoiukoha tagamisega täidetud. Kohus selle kostja seisukohaga ei nõustu. Kostja on võimaldanud poe külastajatel minna parkimismajja ostukäruga ning on parkimismaja juures sildil märkinud, et „Teie auto turvalisuse tagamiseks palume ostukäru lükata pärast tühjendamist hoidlasse“. Nimetatud teade ei saa kostjalt ära võtta vastutust ostukärude poolt põhjustatud kahju eest. On ebamõistlik eeldada, et kui ostukäru tekitab autole vigastuse, saab kahju hüvitamist nõuda üksnes isikult, kes on jätnud ostukäru hoidlasse viimata. Kohtu hinnangul saab lugeda kostja kohustuseks tagada parkimiskoht sellisena, et seal ei oleks ostukärusid. Kuna kostja peab tagama parkimist võimaldava parkimiskoha, siis seda kohustust on rikutud, kui selle kasutamine on piiratud sellel oleva(te) ostukäru(de) tõttu. Kostja saab reguleerida ostukärude kasutamist ning seega ei saa nendega kaasnevat riski jätta üksnes parkimismaja kasutajale.

10. VÕS § 103 lg 1 kohaselt võlgnik vastutab kohustuse rikkumise eest, välja arvatud, kui rikkumine on vabandatav. Eeldatakse, et kohustuse rikkumine ei ole vabandatav. Kohustuse rikkumine on VÕS § 103 lg 2 esimesest lausest tulenevalt vabandatav, kui võlgnik rikkus kohustust vääramatu jõu tõttu. Kohtu ette toodud asjaoludest ei nähtu, et kostja rikkumine oleks vabandatav.

11. VÕS § 101 lg 1 p 3 kohaselt kui võlgnik on kohustust rikkunud, võib võlausaldaja nõuda kahju hüvitamist. Kohus on eelnevalt tuvastanud, et kostja rikkus lepingut. Järgnevalt tuleb tuvastada, kas hagejal tekkinud kahju on põhjuslikus seoses lepingu rikkumisega ning tuvastada muud vajalikud kahju hüvitamise eeldused.

VÕS § 127 lg 2 kohaselt kahju ei kuulu hüvitamisele ulatuses, milles kahju ärahoidmine ei olnud selle kohustuse või sätte eesmärgiks, mille rikkumise tagajärjel kahju hüvitamise kohustus tekkis. VÕS § 127 lg 3 kohaselt lepingulist kohustust rikkunud lepingupool peab hüvitama üksnes kahju, mida ta nägi rikkumise võimaliku tagajärjena ette või pidi ette nägema lepingu sõlmimise ajal, välja arvatud juhul, kui kahju tekitati tahtlikult või raske hooletuse tõttu. VÕS § 127 lg 4 kohaselt isik peab kahju hüvitama üksnes juhul, kui asjaolu, millel tema vastutus põhineb, on kahju tekkimisega sellises seoses, et tekkinud kahju on selle asjaolu tagajärg (põhjuslik seos).

12. Kohtu hinnangul on hagejale tekkinud kahju põhjuslikus seoses kostjapoolse lepingu rikkumisega. Kui kostja oleks lepingu täitnud ja taganud hagejale parkimiskoha, millele ei veereks ostukäru, siis ei oleks hageja kasutuses olev sõiduauto vigastada saanud. Kostja sõlmib parkimiseks lepingu oma majandus-ja kutsetegevuses, mistõttu tuleb ettenähtavuse hindamisel mõõta seda selles valdkonnas kehtivate standardite järgi. Asjaolu, et selline kahju on kostjale ettenähtav, on tõendatud kostja enda hoiatussildiga „Teie auto turvalisuse tagamiseks palume ostukäru lükata pärast tühjendamist hoidlasse.“ Seega oli ostukärudest

tulenev kahju tekitamise oht kostjale teada ja arusaadav. Samuti on selline kahju kooskõlas normi kaitseesmärgiga, sest kahju tekkis sellise riski realiseerumise tulemusena, mille vältimiseks vastav lepinguline kohustus oli võetud.

13. Hageja nõuab kostjalt kahju hüvitamist summas 190 eurot. VÕS § 127 lg 1 kohaselt kahju hüvitamise eesmärk on kahjustatud isiku asetamine olukorda, mis on võimalikult lähedane olukorrale, milles ta oleks olnud, kui kahju hüvitamise kohustuse aluseks olevat asjaolu ei oleks esinenud. VÕS § 132 lg 3 kohaselt kui asja on kahjustatud, hõlmab kahjuhüvitis eelkõige asja parandamise mõistlikud kulud ning võimaliku väärtuse vähenemise. Kui asja parandamine on asja väärtusega võrreldes ebamõistlikult kulukas, tuleb maksta hüvitist vastavalt käesoleva paragrahvi lõikele 1. Hageja on tõendanud, et kandis sõiduauto parandamisega seotud kulu summas 190 eurot (tl 17). Hageja on vigastada saanud sõiduauto liisinguvõtja, kelle kohustuseks on asja säilitamine ja sellega kaasnevate kulude tasumine (tl 5052, liisinguvõtja kohustused p 5.15.3). Nimetatud kulu on põhjendatud ja kuulub kostjalt väljamõistmisele.

14. VÕS § 113 lg 1 kohaselt rahalise kohustuse täitmisega viivitamise korral võib võlausaldaja nõuda võlgnikult viivitusintressi (viivis), arvates kohustuse sissenõutavaks muutumisest kuni kohase täitmiseni. Viivise määraks loetakse käesoleva seaduse §s 94 sätestatud intressimäär, millele lisandub seitse protsenti aastas. Kui lepinguga on ette nähtud kõrgem intressimäär kui seadusjärgne viivisemäär, loetakse viivise määraks lepinguga ettenähtud intressimäär. Vastavalt Eesti Panga poolt väljaandes Ametlikud Teadaanded avaldatud teadetele oli VÕS § 94 lg 1 nimetatud Euroopa Keskpanga põhirefinantseerimisoperatsioonidele kohaldatav viimane intressimäär 1 % alates 1. jaanuarist 2012. Lähtudes eeltoodust, tuleb VÕS § 113 lg 1 teiseses lauses nimetatud viivisemäära suuruseks lugeda 8 % aastas.

VÕS § 113 lg 2 kohaselt kui rahalise kohustuse täitmise aeg ei ole kindlaks määratud, muu hulgas kahju hüvitamise või alusetu rikastumise väljaandmise või taganemisest tuleneva väljaandmise nõude puhul, arvestatakse võlgnetavalt rahalt viivist alates ajast, mil võlausaldaja teatas võlgnikule oma nõudest või esitas raha sissenõudmiseks hagi või maksekäsu kiirmenetluse avalduse. Kui tasu maksmise aeg ei ole kindlaks määratud vastastikuse lepingu puhul, arvestatakse tasult viivist alates käesoleva seaduse § 82¹ lõikes 1 sätestatud ajast. Hageja nõuab kostjalt viivist alates 27.12.2011 (hagiavalduses ekslikult märgitud 27.12.2012). Kuna kostja on vastu vaielnud kogu nõudele, siis tuleb kohtul kontrollida ka viivisenõude põhjendatust.

15. Kohtule esitatud andmetest nähtuvalt on kostjale kahju hüvitamiseks nõue esitatud 16.01.2012 (tl 14, 16.01.12 elektronkiri). Seega saab viivist arvestada alates 16.01.2012 ning viivitatud päevi kohtuotsuse tegemise aja seisuga on 233. Kostjalt väljamõistetava sissenõutavaks muutunud viivisenõude suuruseks on 9.70 eurot.

TsMS § 367 kohaselt viivisenõude võib koos põhinõudega esitada hagi selliselt, et taotletakse viivise, mis ei ole hagi esitamise ajaks veel sissenõutavaks muutunud, väljamõistmist kohtult mitte kindla summana, vaid täielikult või osaliselt protsendina põhinõudest kuni põhinõude täitmiseni. Eelkõige võib viivist nõuda selliselt, et kohus mõistaks selle välja kindla summana kuni otsuse tegemiseni ja edasi protsendina põhinõudest.

16. Tsiviilkohtumenetluse seadustiku (TsMS) § 442 lg 10 tulenevalt ei anna maakohus luba otsuse edasikaebamiseks. TsMS § 637 lg 2¹ järgi käesoleva seadustiku § 405 lõikes 1

nimetatud asjas esitatud apellatsioonkaebus võetakse menetlusse üksnes juhul, kui maakohtu otsuses on antud luba edasikaebamiseks või kui maakohtu otsuse tegemisel on selgelt ebaõigesti kohaldatud materiaaloiguse normi või on selgelt rikutud menetlusõiguse normi või on selgelt ebaõigesti hinnatud tõendeid ja see võis oluliselt mõjutada lahendit.

Menetluskulud

17. Kohus märgib menetluskulude jaotuse menetlusosaliste vahel (TsMS § 173 lg 1). TsMS § 162 lg 1 kohaselt hagimenetluse kulud kannab pool, kelle kahjuks otsus tehti. Seega jäävad menetluskulud kostja kanda.

Menetlusosaline võib nõuda asja lahendanud esimese astme kohtult menetluskulude rahalist kindlaksmääramist lahendis sisalduva kulude jaotuse alusel 30 päeva jooksul alates kulude jaotuse kohta tehtud lahendi jõustumisest (TsMS § 174 lg 1). Hüvitatava summa kindlakstegemise avaldus esitatakse asja menetlenud esimese astme kohtule. Avaldusele lisatakse menetluskulude nimekiri, milles on detailselt näidatud kulude koosseis. Avalduses tuleb kinnitada, et kõik kulud on kantud seoses kohtumenetlusega (TsMS § 174 lg 3). TsMS § 178 lg 1 kohaselt saab menetluskulude kohta tehtud kohtulahendit vaidlustada üksnes selle kohtulahendi peale edasi kaevates, millega menetluskulude jaotus kindlaks määrati.

Meeli Kaur
kohtunik